

1.) RMK. I. 1344/2. péld.
(teljes) (Szerült.)

2.) RMK. I. 1343/2. péld.
(teljes)

3.) RMK. I. 1644.
(szikra az A₃ lev.)

Ezek után nem RMK művek következnek.

+

Válogatott Itáliai Magyar Prodi.
Kazib. Regio N. L. medienzi ad.
S. Elisabeth Regium Vini
Mimo S. P. Francisci conventual
1760 redace & comp. def.

TEKINTETES ES NEMZETES RM 21
K R O M P Á C H I Ü D Ö S B I K 1344

HOLLO SIGMOND-
NAK, Felséges Császárink, és
Koronás Királyink ötven esztendeig
való igaz és áthatatos hivségű jámbor
Szolgájának, Magyar és Szepefi
Kamorák Tanáttsának,
ÉLTÉBEN ERDEMLETT JELES
D I C S I R E T E ;

mellyet
hólta után örök emlékezetre préd-
foglalt, és temetésének gyászos pompáján
világ eleibe terjesztett,
a' J E S U S Zászlója alatt vitézkedő Tár-
saságbéli

P. R É N Y E S I S T V A N .

Nyomtatott Lőcsén, és prédikáltatott Szepes-
Várallyán, abban az esztendőben,

Melyben
F e l s é g e s K i r á l y V n k n a k V i t é z A r M a D á l a E r s i
V I - V á r a t a' T ö r ö k t ö L V i z s z a V e t t e .

Magyarázattya a' Tekintetes és
Nemzetes HOLLO SIGMOND
Uri Czimerének, mellyen KET-
TÖS KERESZT, OROSZ-
LANY, SAS, HOLLO, és
GYŰRŰ vagyon írva.

A' ki meg-visgállya Nemes Czimeremet,
Fel talállya benne egész életemet.
HOLLOS a' Czimerem; mert Hollók modgyára,
Hofzfaszas üdöt éltem, hazámnak javára.
A' KETTÖS KERESZTEN értsed Keresztimet,
S-Hitemért fel-vállalt fok fzenvedésimet.
A' SAS példázója hiv szolgálaimnak,
Mellyekkel szolgáltam Sasos Császárimnak.
A' Szép GYŰRŰ jegyzi lelkemnek szépségét,
S-Isten előtt kedves belső ékességét.
A' mérész OROSZLANY bátorságom képe,
Mellyet fokszor csudált Magyar ország népe:
átran meg-szóllaltam, valaholott kellett,
Koronás Királyom, s igaz hitem mellett.

Mortuus est in senectute bona, pro-
vectæq; ætatis, & plenus dierum.

Genes. 25. Cap. 8. §.

Meg-hala jó vénységben, és koros állapotban, és
tellyes napokkal.

Mojf. 1. Könyv. 25-dik Részéb.

Em csak azok a' Nemzetek, mel-
lyeket a' Szent Lélek Isten a' Keresztyén
Hitnek sugárival meg-világosított, ha-
nem a' Pogányságnak sötéttségében vakof-
kodó népek is, eleitől fogva mindenkor
nagy böcsületbe tartották, nagy szeretettel látták, nagy
tisztlettel illették a' koros, üdös, éleletes jámbor em-
bereket. Bizonyosságom ebben a' Romai Musáknak Hat-
tyúi között Ovidius, ki ez előtt ezer hat száz hetven öt
esztendő tájban ilyen verseket éneklett:

*Magna fuit quondam capitis reverentia Cani,
Inq; suo pretio ruga senilis erat.*

Ovidius
Fasto.

Hajdani üdöben, úgy-mond, nagy böcsi volt az ősz fe-
jű, és ránczba szedett homlokú tiszteltes öreg embe-
reknek. Méltan-is; mert, a' mint mondgya Jób Patri-
árka, *in antiquis est sapientia, & in multo tempore prudentia*, Job. c. 12.
a' régiekben vagyon a' bölcsesség, s-a' fok üdöben az o-
kosság. Meg mutatta ezt az ékes szóllásnak Mestere,
Tullius Cicero, abban a' szép Könyben, mellyet irt a'
vénségnek dicfretiről, így szólván a' többi közöt felöle:

A 2

Mene

*Cic. in lib. Mens, & ratio, & consilium in senibus est, a' vénékben találta-
de Senect. tik az esznek, okosságnak, és tanácsnak drágakincse.*
Egy nyomon jár a' Cicero szavaival Szent Hieronymus
Doctornak-is ama' helyes mondása: *Senectus eorum, qui
Hieron. adolescentiam suam honestis artibus instruxerunt, atate fit docti-
in ep. ad or, usu celsior, processu temporis sapientior, a' ki az ő ifjúságá-
Nepot. nak virágzó idejét tisztefféges tudományoknak tanulá-
sában tölti, vénségének idején-is napról napra neveke-
dik az okosságban, és bölcsességben; s-mennél tovább
nyújtja életét, annál jobban tudgya kormányozni a'
dolgokat, mivel-hogy sokat látott, sokat hallott, sokat
probált. Csak ezekre nézve-is illendő volna az őz fejű
vénséget tisztelni, és böcsülni; de ezeknél sokkal na-
gyobb, és drágább Isteni ajándékot találók a' vénségben,
melyre tekintve a' Romai Orátorok Fejedelmével azt
mondhatom, hogy *amplectenda, & amanda est senectus.*
*Senect. szeretetre, és böcsületre méltó a' jó Vénség. Miben
állyon ez az Isteni nagy ajándék, előnkben adgya Jun-
cus de Senectute illen szókkal: Quod senes à cupiditatibus
immunes sint, & nihil amplius ab eis turbentur; hoc maximum,
& pulcherrimum à Diis donum hominibus datum esse reor, per
quod divina quodammodo natura similes fiant, Vannak, ugy-
mond, sok drága mennyei ajándékok, melyeket a' vég-
hetetlen kegyelmű Isten a' vén emberekkel közlött;
de semmi nincsen, a' mi őket hasonlóbakká tenné az
Istenhez, mint a' lelki gyönyörűséges csendesség, melly
abból szármázik, hogy ők a' testi dőlczeg kívánságok-
nak ostromlásától nem háborgattatnak. Szép monda-
sát olvasom erről bölcs Petrárkának: *Habet & senectus
in di-voluptates suas, quas gustare ubi ceperis, que nunc dolens amissa,
de se fastidies, & reverti noles, A' vénségnek-is vannak kelle-
tuse, metes, és kedves gyönyörűségh, melyeket ha meg-*
*košto-***

köstolandasz, meg-útálod ifjúságodnak hivságos gyö-
nyönyörűségit; mert *Boni Senis veneranda canities plus
habet honesta voluptatis, quam fœda omnes juvenum illecebra,*
a' jámborúl és tisztán élő öreg embernek lelki öröme
ezer grádsokkal fellyúl haladgya a' világi és testi
mocskos gyönyörűségeket, melyeken a' göromba
ifjúság mohon szokott kapdosni. Némúllyon meg-
tehát ama' réghi nagy nevető, és véneket hamissan
gyalázó Democritus, ki a' Vénséget *Omnimodam imper- Stoba,
fectionem,* minden féle foggyatkozások Ispitállyának *Serm.*
nevezte. Okossabban szóllott ez-iránt Pythagoras, a' *113.*
ki azt mondotta, hogy *senectus est beata vite initium,* a' *Idem.*
Vénség böl dog életnek kezdete; azért tudni-illik, *Ser. 114.*
mert az emberek akkor kezdenek leg-inkább gondol-
kodni az örök életnek boldogságáról, mikor vénségre
jutnak. Többeket-is mondottak a' vénségről efféle
dicsiretes dolgokat a' réghi bölcsek, kiknek mondáfit
Salomon Király egy csomóba fűzi ilyen fontos igék-
kel: *Corona dignitatis senectus, qua in viis justitie reperietur,* *Provi.*
az igazság úttján járó vénség, koronája a' méltóság- *16. 3. l.*
nak; mintha azt mondaná: A' méltóságos tisztékben
helyheztetett, igaz lelkű, és Isten-felő vén emberek,
olly nagy ékecségére vannak az Országoknak, mint a'
drága Gyémántokkal villogó arany koronák a' Kirá-
lyi fejeknek.

Veszték talám eszetekben, kedves Halgatóim,
hogy ezekkel a' vénségnek dicsiretivel nem egyébre
czélozok, hanem az előttünk koporsóban fekvő, és szí-
vünket szomorú gyászszal epeztő Tekéntetes és Nem-
zetes üdösbik HOLLO SIGMONDNÁK dicsireti-
re; a' ki ifjúságának idejétől fogva hetven-ött eszten-
dős koráig Istenének, hazájának, és koronás Királya-
nak

Cic.
de.

Hi.
in.

A
Ci.
Sen.

á

nak szolgálattában éjjel nappal serényen forgolód-
ván, s a' Romái Felsőcsászároknek hivlégében mind
hóltig állhatatosan meg-maradván, az el-múlt Szent
György havának kilentzedik napján Krakkó Városá-
ban Abraham Patriárka módgyára *morenus est in senectute*
v. 8. *bona, provectus, atatis, & plenus dierum*, meg-halajó vén-
ségben, és koros állapotban, és tellyes napokkal. Az
lesz tehát ennékem mostani fel-tett czélom, hogy en-
nek a' bódogúl el-nyugodott üdös Urnak életében ér-
demlettjeles dicsiretit örök emlékezetre világ eleibe
terjeszsem, s vékony tehetésem szerint meg-mutas-
sam, miképpentette tellyesekké az ő életének napjait ez
a' *plenus dierum* napokkal tellyes Uri ember: kinek ha-
lotti pompáját míg én prédikáziómmal ékesgetem,
Halgatóimtól csendes figyelmeztetést kívánok.

Nagy hasznára, és ékeességére volna e' világnak, ha
a' Vén emberek minnyájan olyanok volnának, hogy
őket igazán nevezhetnők *plenus dierum*, napokkal tellye-
seknek. De ha el-járnók a' földnek kerekességét, fokakat
találnánk szerte széllyel olyan Véneket, kiknek napjáj
Vacui, héjánossak, és jóságos cselekedetektől üressék.
Efféléknek képében panaszkodik Jób Patriárka, szü-
béli keserves fohászkodással így sopánkodván: *Dies mei*
Job. 9. *pertransierunt, fugerunt, & non viderunt bonum*. Az én nap-
v. 25. jáim el-múltak, el-repültek, és jót nem láttak. Az én
& 26. napjaim, melyeket Isten szolgálattában, és lelkem üd-
vőségének kerelésében kellett volna töltönnem: az én
napjaim, melyekben sok lelki kincseket gyűjthettem
volna magamnak: az én napjaim, melyekért az utól-
só ítélet napján nagy számot vésznek tőlem. *pertransie-
runt*, el-repültek, mint a' madár; el-enyésztek, mint a' füst;
el-múltak, mint az árnyék. El-múltak Istenemnek

boszszontására, lelkemnek sérelmére, holtom után
fzenvedendő büntetésemnek öregbitésére. El-múltat-
tam gyermek-korbéli napjaimat csintalankodásban;
ifjúkorbéli napjaimat hivalkodásban, férfiúkorbéli
napjaimat szemfény-vesztő világi hivságoknak va-
dászásában. *O mihi prateritos referat si Jupiter annos!* Vaj-
ha nékem az el-múlt esztendőket vissza lehetne téríte-
nem! életemet bizonyára meg-jobbitanám, a' drága
üdöt haszontalanul nem vesztegetném, az Isteni szől-
gálatot serényebben gyakorlanám, napjaimat üdv öfse-
ges dolgokban töltönnem, a' múlandó hivságokat nem
vadásznam. Így szoktak sopánkodni a' világ fiai, és le-
ányi, midőn a' vénységnek főprejére jutnak, s a' halál-
nak órájához közelgetvén, ezre veszik, hogy azokból
a' sok esztendőkből, melyeket által éltek, kevés napo-
kat számlalhatnak, lelki jóval tellyeseket, és mennyei
utalomra méltókat.

Nem-is ok nélkül való ez a' sopánkodás; mert, ha
az Isten Kalendáriomába tekintünk, azok a' napok,
mellyeket a' testnek, és világnak szolgálattába töltünk,
ém mire kellők, s életünknek napjai közzé nem szám-
áltatnak. Nem én mondásom ez, hanem Szent Gergely
apáé; kinek szávai Deák nyelven így folynak: *Illo so-*
um tempore nos vixisse gaudeamus, quo innocenter vivimus; ab Henr.
am illa tempora, qua in saeculi vanitate, & fluxa carnis vita Engelgr.
consumpsimus, quasi perdita, minime memorantur. Nem in coel. in
ell, ugymond, más napoknak örülnünk; hanem csak Empr. p.
zoknak, melyekben ártatlanul és szentül éltünk; mert die 1. Ja. in
világi hivságokban, és testi gyönyörűségeiben töltött
döket az Isten Kalendárioma az embernek napjai
közé nem számlállyá. Ki tetzik ez a' Saul Király példá-
ból, kiról a' Királyok első könyv. 13-dik részében azt 1. Reg.
olvaf 13. x. x.

olvassuk, hogy *filius unius anni erat, cum regnare cepisset, & duobus annis regnavit super Istraël*, egy esztendő volt, mikor országlani kezdett, s-két esztendeig országlott az Istraël nemzetfőjén. A' Szent írás tikkáinak vizsgálói nem kevés fárasztják azon elméjeket, mint kelleffek ezt a' mondást érteni; holott az Apostoli cselekedeteknek 13-dik részében világos szókkal vagyon írva, hogy Saul a' Királyságot negyven esztendőig viselte. Igen szépen meg-fejti ezt a' csomót Testatus Abulenlis, egyetértvén szent Agoston Doktorral, és több régi sz. Atyákkal, a' kik olyan ítéletbe vannak, hogy mikor Saul Királyi méltóságra emeltetett, egy esztendő volt, az az, olly ártatlan erkölcsű, és jámbor életű, mint egy esztendő gyermek; s-azon ártatlanságban, és jámborságban két esztendeig Királykodott: de annak-utánna Istentől el-fajúlván gonosz életre vetemedett, s-királyságának harmincz nyolcz esztendeit égre kiáltó utálatos vétkekben töltötte, melyekre nézve az Istennek szent Lelke nem-is akarta fel jegyezni a' Királyok könyvében azokat a' harmincz-nyolcz esztendőket, úgy-mint férgeseket, héjánosakat, üresséket, és semmi-re kelleket.

Altal-látták volt ezt az igazságot még a' régi Pógányok-is, kik közzül egy Similius nevű okos öreg ember, minek-utánna a' Római Császárok Udvarában sok esztendőig Praefectuságot viselt volna, meg-tapasztalván az udvari pompáknak csalárd hívságit, és aggodalmas gondokkal terhelt éjjeli nappali nyughatatlankodást, Adrianus Császár engedelmeből az udvari Praefectuságot le-tévé, s-még vonván magát Róma Városán kívül egy major házacskaiban, életének utolsó hét esztendeit gondok nélkül való csendes lelki nyúgo-

nyúgodalomba tölté, s-midőn immár halálához közelgetne, Testamentomában azt hagyá, hogy az ő koporsójának kővére illyen Epitafiumot írának: *similius hic jacet, cuius aetas quidem multorum annorum fuit, sed duntaxat septem annis vixit*, Itt fekszik, ugymond, Similius, a' ki közönséges mód-szerint szólván, üdős vénségéhez képest sok esztendőket számlált, de valóságosan csak hét esztendeig élt: melly mondással nem egyebet akart jelenteni az okos öreg ember, hanem a' világi szorgalmatoskodásokban töltött esztendőknek hejánosságát, ürességét, és semmire kellőseget. Világosan szól erről Sapient. 3. c. a' bölcsék Királya, azzal fenyegetvén a' gonosz Tévéket, hogy *si quidem longa vita erunt, in nihilum computabuntur*, ha hosszú életűek lesznek-is, a' Felséges Isten előtt semminek ítéltetnek, s-az emberek előtt-is *sine honore erit novissima senectus illorum*, tisztelet nélkül lesz az ő utolsó vénségek.

Boldogabbúl vagyon dölga az Istenes életben gyönyörködő jámbor embereknek; mert ha kevés ideig élnek-is e' világon, szent David mondásaként, *dies pleni* Psal. 72. *invenientur in eis*, tellyes napok találtnak ő benniek: v. 10. s-annyival inkább, ha gyermeksegektől fogva vénségeknek idejéig a' jószágos cselekedeteket naponként gyakorlották, méltán mondathatnak *pleni dierum*, napokkal tellyeseknek; mert a' mint Eusebius tanította: *Dies ejus, qui in bonis operibus eos expendit, non deficiunt*, Euseb. in *sed pleni sunt*, nem hejánosok, hanem tellyesek az ol- *Casen. ap.* *lyan embernek napjai, a' ki az ő életének napjait jó cse-* *Corder. in* *lekedeteknek gyakorlásában tölti. Nem abban áll* *psal. 77.* *ugyan-is, a' dicsíretes vénség, hogy valaki az ő életét* *hetven, nyolczvan, avagy kilenczven esztendőig* *nyújtja; hanem abban, hogy öreg emberhez illendő*

Act. 13.
v. 21.

Vide apud Engelgr. loc. sup. cit.

Dio Cassius in vita Adriani.

ért erkölccsel, és okossággal birjon, s-örök emlékezetet
Senec. l. turpius, azt mondgya Seneca, quàm grandis natu Senex, qui
de tran- nullum aliud habet argumentum, quo se probet diu vixisse, pra-
quill. a- nimic. 3. ter atatem, nincsrutabb, mint az olyan vén ember, a' ki
csak esztédeinek számával dicsekedik, s-az egy ősz fejen
kivül nem tudgya egyéb jelét mutatni hosszú életének.
Ősz fejek volt a' Susanna véneinek, még sem olvasunk
a' Daniel Könyvében semmi dicséretet felőlők; mivel
Dani. 13. v. 52. hogy inveterati dierum malorum, gonofságban aggot-
tak volt meg, el-lopván Istentől nem csak iffúságok-
nak virágát, hanem vénségeknek sóprejét-is. *Ea est re-*
verenda canities, ugymond szent Ambrus Doctor, quae est
Ambr. canities anima, in canis cogitationibus & operibus effulgens, az
ep. 60. olyan vének érdemlik a' böcsületet, kik az ősz fő mel-
let ősz elmével birnak, s-jó cselekedeteknek fűgárrival
fényeskednek. Ide célóz Salomon Király-is amaz ékes
mondással, mellyet írva hagyott Bölcsesség könyvének
Sap 4. 4dik részében: Senectus venerabilis est, non diuturna, neq; an-
v. 8. norum numero computata; cani autem sunt sensus hominū, &
atas senectutis vita immaculata, nem az údónek hosszúza-
sága, sem az esztendőknék száma teszi az embert vénné,
és böcsületessé; hanem az értelmes okosság, és maku-
la nélkül való tiszta élet. S-innét vagyon, hogy gya-
korta az ifjak fokkal inkább meg-érdemlik a' vén nevet,
mint némelly vének. Mert, a' mint írja Szent Bernárd
Bern ep. 42. ad Apátur: multos juniorum videmus super senes intelligere, mo-
Henric. deest, compensare virtutibus, gyakran látunk olyan ifjakat,
Senon. a' kik értelmesbek fok véneknél, s-meg-előzven az údót
Dio Episc. érdemes cselekedetekkel, helyre viszik az esztendő
számának hejánosságot dicséretes jó erkölccsel. Ennek
meg-

meg-bizonyítására elég legyen elő hoznom Abrahám
Patriárkát, és az ő Feleségét Sárát, kikről Moyses a' Te-
remtés Könyvének 18-dik Részéb. azt írja, hogy *erant Gen. 18.*
ambo senes, procretaq; atatis, mind ketten vének valának, *v. 11.*
és korosok. Csudálkozik Szent Hieronymus Doctor,
mi lehessen annak oka, hogy azok között a' Patriárkák
közül, a' kik Abraham előtt éltek, senkit nem nevez
Vénnek a' Sz. Irás, noha sokkal údósbec voltak Abra-
hámnál. Tudgyák, a' kik valaha a' Sz. írást olvasták,
hogy Lamech hétszáz hetven hét esztendeig, Malaleel *Gen. 5.*
nyolcz száz kilenczven öt esztendeig, Enos kilencz száz *& 9.*
öt esztendeig, Kainan kilencz száz tiz esztendeig, Seth
kilencz száz tizenket esztendeig, Adam kilencz száz
harmincz esztendeig, Noë kilencz száz ötven esztende-
ig, Jared kilencz száz hatvan két esztendeig, Mathusa-
lem kilencz száz hatvan kilencz esztendeig nyújtotta
életét; Abraham pedig nem élt tovább száz hetven öt *Gen. 25.*
esztendőnél. Miért hát, hogy Abrahamot, a' ki sokkal *v. 7.*
iffjabb volt az elő számlált Patriárkáknál, vénségnek
titulusával tiszteli a' Sz. Lélek; azoknak pedig, a' kik
több ideig éltek, olyan tiszteletet nem téfzen? Meg-
felel erre bölcs Origenes eképpen szólván: *Quantum ad*
atatem corporis pertinet, multi ante Abraham numerosioribus Orig.
annis duxerunt vitam; nemo tamen senex appellatus est; unde hom 4.
videtur nomen hoc Sanctis non ratione longevitatis, sed maturi- in Gen.
tatis adscribi. Ha ugymond, az esztendők számára né-
zünk, lok Patriárkákat találunk Abraham előtt, kiknek
élete több esztendőkre terjedett, mint az Abrahámé;
de ha Abrahamnak dicséretes cselekedetét azoknak a'
régí Patriárkáknak cselekedetivel egy serpenyőbe vet-
tyük, sokkal fontosbnak találjuk az Abraham életét az
elődedi Patriárkák életénél. S-ez az oka, hogy a' Felsé-

ges Isten, nem tekintvén Abrahámnak ifjabb völtára,
nagyobb tisztelettel illeti őtet, mint más Patriárkákat,
s-nem csak azt mondgya magánosan felőle, hogy vén
völt, hanem hogy *in senectute bona mortuus est, & plenus die-*
rum, jó vénségben holt meg, és tellyes napokkal; azért
tudni illik, mert tellyes életének napjaiban Istenének,
és felebarátinak tekéletes igazsággal, hivséggel, és ál-
hatatósággal szolgált.

Ezt a' nagy dicséretet ha valamely Magyar a' mo-
stani Sæculumban meg-érdemlette; meg-érdemlette
bizonyára, minden hízeltetés nélkül, a' bődög emle-
kezetű, Tekéntetes, és Nemzetes üdösbik HOLLO
SIGMOND. Mert ha az ő dicsíretés életének folyására
tekintek; nemtalálok abban egyebet, hanem *dies plenos*,
jó cselekedetekkel tellyes napokat: hogy ha pedig ha-
lálának idejére fordítom szemeimet; ott sem akad
egyéb előmbe, hanem *senectus bona*, tiszteletre méltó
szép Őzség, és jó vénség. Meg-vetette vólt ennek a' jó
vénségnek erős fundamentomát még iffiú-korában,
midőn a' szent Péter kőszikláján építettet Rómáj Anya-
szent-egyházhoz ragaszkodott, mellyen *porta inferi non*
pravelebunt, a' pokol kapui erőt nem vehetnek. Ki
gördültek szemeimből a' könyvek, mikor az ő meg té-
résének relatioját olvastam; mellyben az vagyon írva,
hogy ő Lutheránus Szüléktől származott, ugy-mint
HOLLO MATYAS TÓL, és KLOBUSICZKI ES-
TERTÓL, kik mind ketten régi Nemes vérnek Mara-
déki, s. Országunkban meg-gyökerezett Ősös Famili-
ának Csemetei vóltak. Dicsírhethem az ő Attyát fok
jeles dolgokért, mellyeket Hazánknek javára cseleke-
dett. Dicsírhethem azért az álhatatos Hivségért, mel-
lyet Bethlen Gábor járásakor a' Felsőges Romai Csá-
szár-

szárhoz mutatott; kézszebb lévén minden jószágítól
meg-fosztatni, mint igaz Urá, és Királya ellen pártot
űtni. Dicsírhethem azért a' nagy Okosságért, és fárada-
hatatlan Serénységért, mellyel a' Császár szolgálattya-
ban egy-néhány rendbéli követségeket szerencsésen,
és hasznosan véghez vitt. Dicsírhethem, a' mint
mondám, mind ezekért Nemzetes HOLLO MA-
TYAST; De (:hogy igazán ki mondgyam, a' mi fzi-
vembe vagyó:) nem dicsírhethem azért a' Kegyetlensé-
gért, mellytől viseltetvén, édes Fiát HOLLO SIGMON-
DOT csak nem meg-ölte a' Lutheránusok Vallásának
el-hagyásáért; melly ilyen módon történt. Virágozván
akkori üdöben a' mi Paterinknek tanítása alatt a' Ho-
monnai Oskolák, HOLLO MATYAS az ő Fiacskáját
HOLLO SIGMONDOT Deák nyelvnek kedveért Ho-
monnára küldötte vala, keményen meg-parancsolván
néki, hogy a' Lutheránuságból ki ne hajoljon; mert,
ha külföldben cselekszik, halállal fog fizetni. Meg-
nem elégedvén ezzel a' kemény Lutheránus Ember,
Homonna tájáról Fia mellé két Prédikátorokat rende-
le, a' kik őtet minden hétben látogatnák, s-a' Lutherá-
nuságban erősítenék. Azonban, mint hogy Isten az
iffiacskát nagy elmével áldotta vólt meg, rövid üdö-
alatt nem csak a' Deáki tudománynak, hanem az igaz
hitnek fundamentomit is jól meg-tanúlá, s-a' szent Lé-
leknek vezérlését követvén, a' tévelygésből ki-tére.
Meg-fajditván ezt a' dolgot az említett Prédikátorok,
kezdék őtet gyakrabban látogatni, s-a' meg-ismért
igazságban fortélyos vetekedésekkel ostromlani; de
az okos iffiúnak feleletitől, s-az igazságnak erejétől
meg-győzöttetvén, magok-is búcsút vévének az Au-
gustana Confessiotól, mellyet Luther Márton előtt soha

sohol senki nem tanított; s-a' Catholica Religiora
terének, mellynek Krisztus Urunk idejétől fogva min-
denkor voltak szerte széjjel a' világon lelki Tanítói.
Halván ennek a' véletlen változásnak hírét HOLLO
MATYAS, nagy haragra gerjede, s-Homonnára küld-
vén a' Fiáért, őtet az Oskolából haza hozatá; nem
bocsátván addig maga eleibe, míg az Annyát házától
el nem küldé, hogy ne látná a' Tragédiát, mellyet Fián
el akar vala követni. Ez meg-lévén, bé-záratá SIG-
MONDOT egy kamorába, s fegyvereffen hozzája
menvén, ilyen szókkal riasztá meg az ártatlan iffiat:
Istentől el-vetemedett gonosz Fiú, hogy merted igaz
vallásodat meg-változtatni, s-Prédikátoridat hittele-
nül el-csábitani? Micsoda vitt arra téged, hogy az An-
tikrisztus Zászlója alá állanál, és bálványozóvá lennél?
Nem tudodé, hogy ezzel a' szent Lélek ellen való meg-
bocsáthatatlan vétkekkel magadnak örök kárhozatot,
másoknak veszedelmes botránkozást, s-édes Szüleidnek
hóltig-való gyalázatot, és keferűséget szerzettél?
Mondgy ellene mindgyárt a' Pápiáságnak; mert ha
szómat nem fogadod, ezen helyen fegyverem miatt
kell meg-halnod. Nagy próba vala ez, kedves Halga-
tóm, melly még erős férfiat-is meg-tántorithatott
vólna; de (áldásék a' Jeshnak szentséges neve!) meg
nem tántorithatá az Isteni szeretettel lángadozó gyen-
ge ifjacsokát. Hallyátok az ő bátorságos feleletit, mellyet
Attyának haragos szavaira rövideden tett vala: Edes
Apám Uram, a' mit cselekettem, Isten vezérléséből cse-
lekettem; s-a' melly hitre tértem, annak igazságán az
én lelkem tellyeséggel meg-nyugodott. Kézebb va-
gyokezen szempillantásban halált szenvedni, mint hi-
temet meg-tagadni, s-ellene mondani az igazságnak,
mellyet

mellyet egyszer meg-ismértem. Szabad kegyelmed ve-
lem; el-követheti rajtam, valamit akar; de engemet
soha többé Lutheránussá nem téfzen. Ezekre a' szókra
fel-buzdulván, és el tűzefedvén az Apja, pallosát a' hű-
velyből ki-rántá, s-meg-riasztván a' jámbor ifjat, le-tér-
depelteté. Térdre esék a' bátor szívű ifjú, s-dolmánnyá-
nak gallérát nagy örömmel le-tűrte, hogy akadályt ne
tenne az Apjának, ha el-akarná a' fejét ütni; s-nem-is
kére egyéb gratiáttőle, hanem hogy két, vagy három
imádságocskát engedne halála előtt el-mondani. Meg-
engedvén az Apja, monda: Imádkozzál rosz ember;
majd meg-látom, ha el-jőé a' te MARIAD segítségedre.
Meg-útván osztán imádságit, szidalmas szókkal ujjon-
nan meg-riasztá, s-a' meztelen pallos lapjával úgy csa-
pá a' nyakát, hogy mindgyárt homlokra borúla, és a'
földön alkalmas ideig hevere, maga erejével fel nem
kelhetvén. Látván ezt az álmélkodásra, és dicsíretre
méltó erős álhatatosságot Nemzetes HOLLO MA-
TYAS, szívében meg-lágyúla, örömében sirni kezdé, a'
pallost el-veté, Sigmondot a' földről fel-emelé, s-meg-
ölelvén, és meg-csókolván, ilyen szókra fakada: Meg-
győztél engemet, édes Fiam. Látom, hogy a' Szent Lé-
lek munkálkodik benned. Nevellyen Isten a' maga
dicsőségségére, és hazádnak javára. Mától fogva soha
többé hitedben nem háborgatlak; sőt magam-is a' te
példádat követem, s-arra a' hitre térek, mellyért te kész
valál ártatlan véredet ki-ontani. Meg-is cselekvé
HOLLO MATYAS, a' mit monda; mert nem sok idő
múlva Alsó Magyar Országgra méne, s-Poson Városá-
ban a' Catholica Religiora tere, melyben életének utól-
só perczentéséig álhatatossan meg-maradván, Istenes
halállal múlt ki e' világból, s-Felesége után való Ro-
koni-

Act. I.
§. 21.

Vide
pud E
gelgr.
co sup
cit.

Dio
sim
vita
dri

konitól a' Klobusóczi Templomban tisztefélegesen el-
temettetik.

Nézzétek, kedves Halgatóim, mely csudálatos
hatalma vagyon az Istennek! a' ki nem csak a'
gyenge iffiacsákat köszikla módgyára meg-erősít-
heti a' mi igaz hitünkben; hanem, a' mint Üdvöztőnk
Matt. 3. szent Mathénak 3-dik részében mondotta, *ex lapidibus*
v. 9. quod potens est suscitare filios Abrahe, még a' kövekből is
Act. 9. Abrahám Fiáittámaszthat, és Saulusokból Paulusokat,
v. 15. az az, kemény Lutheránusokból, és Kalvinisták ből erős
Catholicusokat csinálhat: a' mint hogy én bennem is
méltatlan bűnös szolgájában ez előtt huszon-egy esz-
tendővel ebbéli nagy hatalmát kegyelmessen meg-
mutatta; mellyért örökké-való hálá-adással tartozom
ő szent Felségének.

De hogy fel-tett czéломhoz vizsgálja térjek, áltál lé-
pek ennek a' bódog emlekezetű Tekéntetes Urnak ifjú-
ságáról az ő Férfiúi állapotjára, mely nékem tágas
mezőt nyit az ő dicsirésére, és magasztalására. Mert
ugyan-is akar a' tisztekre tekintsek, mellyeket viselt;
akar a' követségekre, mellyekbe forgott; akar az Iste-
nes cselekedetekre, mellyekkel tündöklőt: mindenik
részről elég materiát találok a' prédikállásra. Fel-ta-
lálom elsőben is azt, hogy ő a' Sztropkai, Lócsei, és
Eperjesi Harminczadoságokat sok esztendőig dicfi-
reteffen viselte, éjjeli és nappali vigyázással azon szor-
galmatoskodván, hogy Üdvöztőnk parancsolattya
szerint, meg-adatnék a' Császárnak, a' mi a' Császáré.
Matth. 22. 21. Fel-találom azt-is, hogy érdemes szolgálatyáért az E-
perjesi Harminczadoságból Felső Magyar Országhi
Generalis Perceptorságra, és Hadi Fizető Mesterségre
emeltetett; melyben az ő Felsége jóvedelmit igazán,
és tekél-

és tekéletteffen adminisztrálta. Fel-találom azt-is, hogy
dúcsóséges emlekezetű harmadik FERDINAND
Császártól a' Lengyel Ország Felső Királyhoz, OA-
SIMIRUS JÁNOS-hoz követségbe küldettetvén,
Országunknak hasznára czélozó két rendbéli nehéz
követséget maga költségével véghez vitte. Fel-talá-
lom végtére azt-is, hogy a' mostani Felső LEO-
POLDUS CSASZAR, meg-tekintvén az ő sok
hiv szolgálatit, és hasznos faradozásit, őtet nem csak
Aula familiarem, Udvari Hiveinek Titulusával, és sza-
badsággal még ajándékozta, (mint annak előtte
FERDINAND nevű Harmadik Császár cselekedett
vala) hanem a' Szepefi, és Pósoni Kamorás Uraságra-
is fel-emelte. Melly Tisztekben minémű hiveséggel
szolgált legyen a' Romai Felső Császároknak, bi-
zonyságot tudnának tenni a' Kassai méltóságos Gene-
ralisok, a' Tiszán-túl, és innen lévő Nemes Vármegyék,
a' Szepefi tizen-három Városok, az Egyházi, és Világi,
Fő, és Köz-rendek, a' kik őtet az ő meg-tántorithatat-
lan hiveségeért ezen a' Felső Magyar-Országban Császár
szeme-fényének tartották, Bizonyságot tudna tenni
Kassa Várossa, mellyet ő ennek a' hofszas, és veszedel-
mes párt-útesnek kezdetin a' mi kegyelmes Királyunk-
nak hiveségében meg-tartott, csak egyedül viselvén
mind a' Nemes Kamorának, s-mind a' Generaliságnak
súlyos terheit, midőn mások a' veszedelmet távolról
nézték. Bizonyságot tudna tenni, ha koporsójából
fel-támadhatna, öregbik Rakoczi György, Erdély Or-
szági Fejedelem, a' ki őtet sem édesgető beszédekkel, sem
igirettekkel, sem fenyegetésekkel, sem két-izbéli sanyarú
fogságokkal arra nem vehette, hogy a' Romai Császár-
nak hivesége mellől el-állná. Bizonyságot tudna ten-
ni

ni (hogy többekről ne szóljak) az el-múlt két esztendőbeli zűrzavaros Háborúság, melly az egész Ország láttára ki nyilatkoztatta, minémű igaz hive volt **LEO-POLDUS CSASZARNAK** Tekintetes és Nemzetes Üldösbik **HOLLO SIGMOND**. Ki tudná meg-mondani, mennyit mesterkettek az Ország Háborgatói, hogy ötet dicsiretes hűségében meg-tántoríthatták? Rágalmazták, üldözték, sanyargatták, árrestomba vetették, kegyetlenül sarczoltatták, pénzéből ki üresfitették, jószágitúl meg-fosztották, Török rabságával ijesztgették: de mind ennyi üldözések, nyomorgatófok, és kár-vallasok között is álhatatoffan meg-tartotta Királyához való igaz hűségét: hasonló lévén a' tenger közepin álló magas kősziklához, melly a' haboktól minden-felől csapdostatik, de helyéből ki nem mozdul. Volt olly üdö, mellyben ötet jövődöbéli promotiónak reménségével táplálván, annak az Urnak szolgálatyával kínálták, kinek akkor csak nem egész Magyar-Ország fejet hajtott vala; de ő szeme előtt viselvén Királyának adott hitit, nem akarta dűcsösleges emlékeztü Eleinek bűcsűlletit meg-mocskolni, és a' maga szép hírét, mellyet ifjú korában szerzett, vénségének idejére gyalázatba keverni: követvén amaz Ov Testamentombéli jámbor ven Eleazarusnak példáját, kit midőn arra izgatnának, hogy a' Sidók törvénye ellen dísznó hűt ennék; avagy, ha valósággal meg-nem enrő-is, leg-alább az emberek előtt tettetné, hogy meg-ezfi: magába szálván az Isten-félő öreg ember, cogitare

2. Mach: caput atatis, ac senectutis sua eminentiam dignam, & ingentem
6. v. 23. nobilitatis canitiem, atq; a pueri optima conversationis actus,
gondolni kezdé az ő állapotjának, és vénségének méltóságos bűcsűlletit, s meg-gyökerezett nemességének ősz.

ősz voltát, és gyermekségétől fogva gyakoroltatott jó maga viselését; s elméjébe forgatván mind ezeket, ilyen-keppen felele azoknak, a' kik ötét sürgetik vala: *Non est dignum etati nostra fingere, ut multi adolescentium arbitantes Eleazarum nonaginta annorum transisse ad vitam alienigenarum, & ipsi propter meam simulationem, & propter modicum corruptibilis vite tempus decipiantur, & per hoc maculam, atq; ex-crationem senectutis mea conquiram.* Nem illik, ugy-mond, a' mi állapotunkhoz a' tettetés; ne-talántán fők az ifjak közzül azt alitván, hogy a' kilenczven esztendő Eleazarus az idegenek életére állot, ők-is az éntettetésemért, és a' romlandó életnek kevés idejéért meg-csalattasának, és az által az én vénségemnek gyalázatot, és szidalmat szerezzenek. Ilyen formán szóllott, és cselekedett az Istenben el-nyugodott életemes **HOLLO SIGMOND**-is; kit midőn némelly Machiavellisták méznek színe alatt mérget forraló beszédekkel arra ünszólnának, hogy a' Császárnak adott hitit megfzegné; nem akara szép hírében nevében csorbát ejteni, hanem csak azt felelé: Hadgyatok békét nékem, jó Uraim; mert többször-is voltam én immár effele próbákon. A' kinek reggeltől fogva délig szolgáltam, dél után is annak szolgálok mind estvéig. Ifjúságom idejét a' Császár szolgálatyában töltöttem, vén koromban sem akarom ő Felségét el-hagyni, mert énnékem mindenkör érdemem felett való kegyelmes Uram volt. Szégyen volna ősz fejemnek, ha azt a' szép bűcsűlletet, mellyet ifjúságomban a' Felséges Udvar előtt nyertem, vénségemben el-veszteném. Oh Királyoknak Királya, és Istene! adgy főkakat a' mi kegyelmes Királyunknak ilyen hűveket! De *Rara avis in terris, alioq; simillima CORVO*, ritka madár a' Fejér **HOLLO**: ritkán talál-

Ad. I.
X. 2.

Vide
pud E
gelgr.
co sup
cit

Dio
sim
vit
dri

tatnak mostani időben olyan hiv szolgák, a' kik hason-
lók volnának a' mi Fejér HOLLONKHOZ, tudni illik
az őz Fejű öreg HOLLO SIGMOMDHOZ; a' ki az
ő Királyáért nem csak jószágit örömeit el-hagyta, ha-
nem életét is fanyarúságos számkivetésben le-tette;
halállal pecsételvén ötven esztendeig való hiv szolgál-
tyát, mellyért *semper bonos, nomenq; ejus, laudesq; manebunt*,
örökké fenn marad az ő nevének dicsiretes emlékezete,
nem csak a' Magyaroknál, hanem az idegen nemzetek-
nél is.

Eddig való beszédemből bővön meg-érthettétek,
melly serényen, melly hiven, melly áthatatossan szolgált
légyen Űdös bik HOLLO SIGMOND a' Császári Űd-
várnak; lassuk immár rövideden, minémű buzgóság-
gal, és szerezettel szolgált az ő Istenének, Hazájának, és
Felebarátinak. Szólhatnék én ez iránt elsőben is az ő
mindennapi áhitatos imádságiról, mellyekkel a' Te-
remtő, és Meg-Váltó Istent tisztelte. Szólhatnék a' tö-
redelmes gyónásokról, mellyekkel a' maga lelkét gyak-
ran tisztogatta, hogy az Oltári szentségben lévő men-
nyei Vendégnek csinos szállást kifizítene. Szólhatnék
a' sok költségekről, mellyekkel a' Templomokat ékes-
gette, s az Isteni szolgálatot, valahól lehetett, min-
denütt gyarapította. De ha én nem szólnék is ezek-
ről, szólnának helyettem azok a' mesterséges munká-
jú Székek, mellyeket a' Szepesi Káptalanbéli Tem-
plomba csináltatott, szép prédikáló Cathedrával egy-
gyűtt. Szólnának azok az áhitatosságra gerjesztő,
és igaz hitre vezérlő könyvecskék, mellyeknek ki-
nyomtatására költségét adott. Szólnának azok a'
Faluk, és Várasok, mellyekben a' Catholica Religiót bé-
plántálta; ugymint, a' többi között Eperjes Várasá-
ban,

ban, melyben ő vitte bé először a' Catholicus Papot,
s-maga ételen és italán egy-nehány esztendeig táplálta.
Mit mondgyak az ő Istenes könyörületességéről, és
Felebarátihoz mutatott szíves jó-akarattyáról, mely-
nek le ábrázolására magamat elégtelennek ismérem?
Ki győzné elő számlálni a' sok szegény árvákat, kiket
atyai gondviseelésének szárnyai alatt nevelt; az igye-
fogyott özvegyeket, kiket irgalmason gyámolított; a'
küldülő szerzetéseket, kiket almisnálkodásával segített?
Egy Zászló-allya Sereg lenne csak azokból a' tánuló
iffiakból is, a' kik mikor Oskolába jártak, HOLLO
SIGMOND Alumnusi voltak; kik közzül ő némel-
lyeket egyházi, némellyeket világi tisztességes állapot-
ra promoteált: nem egyébre czélozván mind ezek-
kel, hanem Isten dicsőségeinek terjesztésére, a' Krisztus
Anyaszent-egyházának gyarapítására, s-Országunk-
nak közönséges hasznára.

Nem itélem szükségesnek lenni, hogy azokról a'
nagy Talentomokról, mellyeket Istentől vett vólt, előt-
tetek szót szaporítsak. Tudva vagyon az egész Or-
szágnál az ő nagy okosága, és bölcsesége, mellyért őtet
mind a' Nemes Vármegyéknek gyűlésiben, mind a' Te-
kintetes Kamoráknak Consistoriumiban Oraculum-
nak tartották. Tudva vagyon az ő nyájas természeté,
és barátságos társalkodása, mellyért őtet nem csak a'
Magyar Urak, hanem a' Németh, és Lengyel-Országi
Fő-rendek is úgy szerették, és bősűlték, mintha édes
Attyok lótt volna. Tudva vannak örök dicsiretre
méltó sok rendbéli jószágos cselekedeti, mellyekkel az
ő napjait tellyefekké tette, s-prédikázióm czélljának
meg-felelvén, *mortuus est in senectute bona, & plenus dierum*,
jó-vétségben, és napok tellyeségében holt-meg, életé-
nek hetven ötödik esztendejében.

Bűcsúztatnám tőletek ötet, de a' bűcsúzást reám
Hebr. 11. nem bizza, hanem *defunctus adhuc loquitur*, hólta után-
v. 4. is meg-szóllittya a' koporsóból minden jóakaróit, s-ilyen
rendel bűcsúzik tőlök:

Bűcsút veszek elsőben tőled, Felséges Császárom,
és Királyom, LEOPOLDE, s-hozzám mutatott minden-
kori kegyelmes jó-vóltódért azt kívánom, hogy a'
Seregeknek Ura Istene adgyon győzedelmet minden-
nemű ellenségid ellen, s-áldgyon-meg sokakkal olyan
hiv szolgálakkal, minemű én voltam.

Tőled második bűcsúzásom, édes Hazám, és ne-
velő Dajkám, Felső Magyar Ország. A' Békeségnek
szent Lelke szállja meg szivedet, s-tétfé le veled a'
fegyvert, mellyel Keresztyén Királyod ellen hadako-
zol; avagy, ha kedved van a' fegyvereskedéshez, for-
ditsa fegyveredet a' Pogány ellenségre, kivel való
czimborálás tégedet útolsó romlásra jutat, ha magadra
idején-korán gondot nem viselsz.

Harmadik bűcsúzással néktek tartozom, mint-
hogy Tagotok voltam, Tekintetes két Kamorák, kik
Magyar-Országban a' Felséges Császárnak két szemei
vattok. Vezérellyen benneteket az Isten Okosság-
nak és Bölcseségnek Lelkével, hogy mindenekben
azt válasszátok, és kövešétek, a' mi kegyelmes Ura-
toknak, s-Hazátoknak nagyobb javára vagy.

Negyedik bűcsúzásommal titeket tisztellek, Egy-
házi és Világi Méltóságos Rendei, kiknek ha valami-
ben szolgálhattam, nagy nyereségnek tartottam.
Adgya Isten érnetek a' Pogányságnak végső romlását,
s-a' Keresztyénségnek régi boldog virágzását.

Ötödik bűcsúzásomban nevezett szerint emléke-
zem rólad, mint leg-közelebb lévő kedves Ócsémről,
Tekin-

Tekintetes és Nemzetes Ifjabbik HOLLO SIGMOND,
ki nékem a' Szepefi Kamorás Uraságban Társum voltál.
Tégedet én két-heti kisérségedtől fogva olyan atyai
szeretettel neveltelek, mintha fáját gyermekem lettél
vólna; s-vénségemre sem vólt semmiben nagyobb ö-
römöm, mint a' te szép előmeneteledben, és bűcsülle-
tedben, mellyet hiv szolgálattal nyertél, a' Romai, és
Lengyel Országi Felséges Monarkáknál. Elteffen a' jó Is-
ten sok számos esztendőig, Királyodnak és Hazádnak
hasznos szolgálattárá, s-ferfiúi magzatokkal áldgyon
meg, kik által dicširetes emlékezetű Familiád Unokak-
ról unokákra terjedgyen.

Reátok néz hatodik bűcsúzásom, Alsó és Felső Ma-
gyar Országó lévő Atyámfiái, és Rokoni. Maradgyon
életetek Isten óltalmában, s-virágozzék kívánatos sze-
rencsékkel, és egymáshoz való atyafúságos szeretettel.

Bűcsút veszek végtére minden ismerőimtől, kik kívál-
képpen azoktól, kik halotti pompámra öszve gyülekez-
tek; s-ha valakinek valamit vétettem vólna, bocsána-
tot kérek tőle, az Isten szerelméért, s-a' Krisztusnak szent-
haláláért.

Bé-rekészttem keserves bűcsúzásomat, s-utóllýára
egyéb gratiát nem kérek tőletek, hanem hogy lelkem-
ért imádkozzatok, s koporsómat a' Várasból ki-kisírvén,
vigyétek fel a' Szepefi Káptalan Templomában, mely-
ben ez-előtt egy-néhány esztendőkkal magamnak, és
Familiámnak tisztességes temetésére kőből rakott sírt
építtettem.

Ugy légyen, a' mint kívánod, Országunknak drága
kedves FEJÉR HOLLOJA. El-kisírvánk szép pom-
pával tégedet a' te gyászos Fészkedig, mellyet hideg te-
temidnek nyúgodalmára csináltattál; s-meg-adgyuk
hóltod.

Ad. 1
7. 2

Vide
pud E
gelgr
co su
cit

Dio
sas
vit
dri

hóltod után-is néked a' bocsúlletet, melyet dicsiretes
életteddel minnyájunktól érdemlettél. Indúlly tehát,
és járj békével, *plenus dierum*, éleletes, és napokkal tel-
lyes jámbor öreg Ábrahámunk. Járj békével Ausztriai
Felséges Háznak ötven esztendeig való álhatatos szől-
gája; Romai Császároknak Udvari Hive; Lengyel-Or-
szági Királyoknak kedves embere. Járj békevel Ma-
gyar-Országi Tekintetes Kamoráknak okos Tanács-
adója; Nemzetünknek egygyik erős Ofzlopá; Tiszán-
túl, és innen lévő Vármegyéknek fényes csillaga. Járj
békével Özvegyeknek gyámola, Arváknek istápjá, szű-
kölködőknek Táplálója; Szerzetes Rendeknek nagy
Patronussa. Járj békével Catholica Religionak fárad-
hatatlanúl búzgólkodó Promotora; s-minek-utánna
oda érkezel, a' hová szándékozol,

Nyúgodgyék a' tested bóltos épületben,
Vigadgyon a' lelked az örök életben,
Maradgyon fenn Nevéd méltó bocsúlletben,
S-tündököllyék hied szép emlékezetben.
Amen.

O. A. M. D. G.

Die
fuer
vi
dr

SZÉP NEVEINEK RM 2.
mindenekben tökéletesen meg-felelő, 1513.

és
Örök emlékezetet érdemlő
DICSIRETÉS ASZSZONYI-ALLAT.

Az az:
TEKINTETES és NAGYSAGOS
MILITH KLARA
ANNA ASZSZONY,

Méltóságos
GROFF CSÁKI ISTVANNAK,
Felső Magyar Ország Fő Ge-
neralífsának &c. néhai kedves

Házas-Társa;

Kinek
gyászoshalotti pompáján így prédikállott
Szepes-Várában.,

A
JESUS Társaságából-való
P. RÉNYES ISTVAN,
Ezer hat Száz Nyóltzvan Ötödik Esztendőben.